

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI KRZYWDZENIA DZIECKA (NIEBIESKA KARTA)

1. Rozpoznanie przez nauczyciela objawów krzywdzenia dziecka.
2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora o konieczności udzielenia dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
3. Dyrektor powołuje zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, który:
  - dokonuje weryfikacji danych dostępnymi sposobami, np. wywiad terapeutyczny, badania psychologiczne, rozmowa z opiekunami prawnymi, wywiad w rodzinie, analiza wytworów dziecka, badanie medyczne – nawiązanie kontaktu z lekarzem itp;
  - w uzasadnionym przypadku (po potwierdzeniu się danych) zakłada Kartę indywidualnych Potrzeb Dziecka, w której ustala formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz opracowuje Plan działań wspierających;
  - wspiera dziecko i jego rodzinę w czasie działań pomocowych;
  - dokonuje okresowej wyspecjalizowanej oceny udzielanej pomocy.
4. Dyrektor ostatecznie ustala formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin.
5. Dyrektor zawiadamia na piśmie rodziców lub opiekunów prawnych o ustaleniach dotyczących pomocy.
6. Dyrektor powiadamia Opiekę Społeczną, Sąd Rodzinny, Prokuraturę Rejonową lub Policję o sytuacji dziecka.
7. Dyrektor przekazuje adresy grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
8. Dyrektor monitoruje prawidłowość i skuteczność oddziaływań pomocowych.

ZAŁĄCZNIK NR I

Kwestionariusz dziecka krzywdzonego

Imię i nazwisko .....

data urodzenia .....

I Wygląd	Tak	Nie
1. Brudne		
2. Zadrapania		
3. Zasinienia, obtarcia skóry, skaleczenia		
4. Oparzenia		
5. Złamania		
6. Zranienia		
7. Zwichnięcia		
8. Inne urazy (jakie?):		
II Zachowanie dziecka	Tak	Nie
1. Niespokojne		
2. Pobudzone		
3. Wycofane, zamknięte w sobie, uległe		

4. Agresywne		
5. Niechęć do powrotu do domu		
6. Inne (jakie?):		
III Formy krzywdzenia	Tak	Nie
1. Bicie		
2. Szarpane		
3. Kopanie		
4. Ciągnięcie za włosy		
5. Popychanie		
6. Pokazywanie filmów, zdjęć pornograficznych		
7. Dotykание intymnych miejsc		
8. Zmuszanie do zebrania		
9. Poniżanie		
10. Grożenie, straszenie (np. opuszczeniem, oddaniem)		
11. Zamykanie, izolowanie		
12. Manipulowanie dzieckiem		
13. Obwinianie emocjonalne (np. mówienie i okazywanie wrogości, ciągle krytykowanie)		
14. Pomniejszanie/zaprzeczanie wartości dziecka		
15. Brak uwagi, troski, zainteresowania		
16. Nadmierne wymagania wobec dziecka		
17. Nadopiekuńczość (nadmierne ochranianie, wyręczanie, blokowanie samodzielności dziecka)		
18. Głodzenie/niezapewnianie jedzenia		
19. Niedostarczanie ubrania, butów		
20. Niedostarczanie zabawek		
21. Niespełnienie obowiązku przedszkolnego		
22. Nieodpowiednia higiena ciała		
23. Brak troski o stan zdrowia (badania lekarskie, szczepienia, leki)		
24. Dziecko jest świadkiem awantur, libacji alkoholowych itp.		
25. Inne (jakie?):		
IV Zasoby dziecka	Tak	Nie
1. Dobry stan zdrowia		
2. Umiejętność samoobsługi		
3. Umiejętność i możliwość rozpoznania sytuacji zagrożenia, zwrócenia się po pomoc.		

4. Możliwość schronienia się w bezpiecznym miejscu pod ochroną opiekuna prawnego/innego członka rodziny itp.		
5. Inne (jakie?):		
V Stopień zagrożenia dziecka krzywdzeniem. Sytuacja dziecka wymaga:	Tak	Nie
1. Natychmiastowej interwencji		
2. Pomocy materialnej, rzeczowej (odzież, obuwie, obiady i in.) oraz finansowej		
3. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej		
4. Powiadomienia sądu		
VI Osoby mogące wspierać dziecko: imię, nazwisko, adres, telefon kontaktowy, zakres pomocy		
1.		
2.		
VII Uwagi (np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)		

ZAŁĄCZNIK NR 2

Warunki przeprowadzenia rozmowy z dzieckiem krzywdzonym

1. Podczas przeprowadzenia rozmowy pamiętaj, jak trudna jest sytuacja dziecka ze względu na:

- wstyd,
- poczucie winy,
- strach przed ponownym skrzywdzeniem,
- tajemnicę
- lojalność wobec sprawcy przemocy.

Decydując się na rozmowę, musisz być pewien, że potrafisz przeprowadzić ją w sposób profesjonalny, jeżeli nie – zleć to psychologowi lub innemu specjalście.

2. Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy:

- w oddzielnym pokoju
- z dala od osób postronnych
- bez pośpiechu.

3. Przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji dziecka: usiądź lub przykucnij.

4. Używaj języka zrozumiałego dla dziecka.

5. Okazuj dziecku szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie.

6. Bądź cierpliwy – dziecko może zaprzeczać prawdzie.

7. Nie naciskaj na dziecko – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem.

8. Unikaj naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.

9. Okaż zrozumienie, że niełatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą osób bliskich.

10. Pochwal za odwagę podjęcia rozmowy, tj. nie za jej treść, lecz za to, że mówi

11. Bądź świadomy oznak zaniepokojenia dziecka o los rodziców (bliskich) – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach (bliskich).
12. Nazwij przemoc przemocą i pokaż dziecku, że nie jest winne temu, co zrobił dorosły.
13. Wesprzyj dziecko – utwierdź w przekonaniu, że nie tylko je to spotkało, że wiele dzieci przeżywa podobne problemy.
14. Wyjaśnij dziecku w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić.

ZAŁĄCZNIK NR 3

Wzór zawiadomienia o przestępstwie

Podstawy prawne: art. 304 §I k.p.k.

Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

Prokuraturę należy zawiadomić w przypadku:

- znęcania się fizycznego lub psychicznego na dzieckiem (art.207 k.k.),
- rozpijania dziecka (art. 208 k.k.),
- porzucenia dziecka do lat 15 lub starszego, nieporadnego ze względu na stan psychiczny lub fizyczny (art. 210 k.k.),
- uprowadzenia dziecka do lat 15 lub starszego, nieporadnego ze względu na stan psychiczny lub fizyczny (art. 211 k.k.),
- wykorzystywania seksualnego dziecka i prezentowania mu treści pornograficznych (art. 197, 198, 200, 201, 202 k.k.).

Miejscowość, dnia .....

*Nazwa i adres instytucji lub osoby
zawiadamiającej prokuraturę lub policję*

Prokuratura Rejonowa

w .....
ul. ....

lub

Komisariat Policji

w .....

ZAWIADOMIENIE O PRZESTĘPSTWIE

Na podstawie art. 304 k.p.k. zawiadamiam o popełnieniu przestępstwa przez (dane sprawcy) wobec dziecka (dane dziecka).

Opis sprawy:

- źródło informacji o przestępstwie,
- dokładny opis przestępstwa.

Podpis osoby zgłaszającej

ZAŁĄCZNIK NR 4

Wzór zawiadomienia o nieprawidłowej sytuacji dziecka

W przypadku gdy nie jesteśmy pewni, czy niepokojąca nas sytuacja dziecka ma znamiona przestępstwa, ale widzimy, że dzieje mu się krzywda, nie ma odpowiedniej opieki i uważamy, że należy tę sytuację poprawić lub zmienić, możemy mu pomóc, składając do sądu opiekuńczego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

Podstawa prawna: art. 572 § 1 k.p.c.

Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, zobowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

Nazwa i adres instytucji lub osób

.....

zawiadamiających sąd

Miejscowość, dnia

Sąd Rejonowy w .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. ....

kod pocztowy, miejscowość.....

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie art.572 k.p.c. zawiadamiamy Sąd o nieprawidłowej sytuacji opiekuńczej małoletniego dziecka ....., ur. ...., zam. ...., w ..... Dziecko pozostaje pod bezpośrednią opieką rodziców ....., którzy często nadużywają alkoholu, w stanie nietrzeźwym rażąco zaniedbują opiekę nad małoletnim, (chodzi brudne, w znoszonej, niepranej odzieży). Według nauczyciela wychowawcy p. .... Rodzice nie przychodzą na zebrania, nie reagują na zaproszenia na indywidualną rozmowę. Nie przestrzegają procedur dotyczących odbioru dziecka z przedszkola.

Z uwagi na powyższe prosimy o wgląd w sytuację opiekuńczą dziecka uczęszczającego do naszego przedszkola i podjęcie dalszych stosownych decyzji.

Podpis, pieczęć

.....